

INSTALACJE SANITARNE

2. Instalacje sanitarne.

2.1. Opis techniczny

2.2. Instalacja wodociągowa – informacja ogólna.

2.2.1. Przewody

2.2.2. Obliczenie zapotrzebowania na wodę pitną

2.3. Kanalizacja sanitarna – informacje ogólne

2.3.1. Przewody – materiał

2.4. Przewody i urządzenia grzewcze

2.4.1. Instalacje centralnego ogrzewania – informacje ogólne

2.4.2. Przewody

2.4.3. Grzejniki, armatura grzejnikowa i odcinająca

2.4.4. Obliczenia zapotrzebowania ciepła do ogrzania i przygotowania c.w.u.

2.5. Wentylacja i wietrzenie.

2.5.1. Informacja ogólna i obliczenia.

Karty katalogowe:

- Aparaty wentylacyjno-rekuperacyjne "PRANA"

- Wentylatory łazienkowe "DECOR"

2.7. Spis rysunków.

1/S - Sytuacja instalacji – Wod.-kan.; c.o. i wentylacja

2.2. Instalacje wodociągowe – informacje ogólne.

Budynek zaopatrywany będzie z wodociągowej sieci gminnej poprzez istniejący zestaw wodomierzowy.

2.2.1. Przewody.

Projektuje się wykonanie instalacji wodociągowych w pomieszczeniach sanitarnych wody zimnej z rur FeZn oraz ciepłej i cyrkulacji z rur PE-Xc (polietylen sieciowany) łączonych za pomocą złączek zaciskowych z zastosowaniem kształtek mosiężnych.

W miejscach podłączeń baterii i zaworów czerpalnych przewiduje się zastosowanie złączek metalowych gwintowanych oraz przy każdej baterii – zawory odcinające kulowe. Do uszczelnienia łączników gwintowanych stosować taśmę teflonową.

Rury wodociągowe układane (ewentualnie) w posadzce należy montować w karbowanych rurach osłonowych. Przed zabetonowaniem rur należy przeprowadzić próbę szczelności na ciśnienie 1,5 razy większe od ciśnienia roboczego (tzn. 0,6 MPa).

W miejscach przejść przez ściany i stropy zastosować otuliny ze specjalnego PE (grubościenne), uszczelnione masą plastyczną.

Wszystkie przewody rozprowadzające (woda zimna i c.w.u.), prowadzone w ściankach działowych i w bruzdach, należy zaizolować kształtkami z pianki poliuretanowej (np. TURBOLIT DG) o grubości izolacji 10 mm.

2.2.2. Obliczenie zapotrzebowania na wodę pitną.

Obliczenia wykonano w oparciu o standard podstawowego wyposażenia w urządzenia techniczno-sanitarne. Procedura obliczeniowa wg Rozp. Ministra Infrastruktury z dnia 14.01. 2002 r.

Ilość dzieci (max) - 61

Przepływ obliczeniowy (dobowy) wynosi:

$$q = 61 \times 40 = 2440 \text{ dm}^3/\text{d} \approx 2,5 \text{ m}^3/\text{d}$$

2.3. Kanalizacja sanitarna – informacje ogólne.

Projektuje się odprowadzenie ścieków sanitarnych z zakresu zmiany użytkowania (pomieszczenia sanitarne) do istniejącego w budynku przewodu kanalizacji sanitarnej rurami i kształtkami PVC (PP) kanalizacyjnymi.

W pomieszczeniach sanitarnych wykonać piony napowietrzająco-odpowietrzające kanalizacji wyprowadzone wywiewkami ponad dach.

2.3.1. Przewody – material.

Podejścia do przyborów sanitarnych należy wykonać z rur i kształtek kielichowych polipropylenowych PP.

Usytuowanie, rodzaj przewodów przedstawiono na rysunku.

2.4. Przewody i urządzenia grzewcze.

2.4.1. Instalacje centralnego ogrzewania – informacje ogólne.

Projektuje się instalację centralnego ogrzewania pompową, dwururową, (ogrzewanie grzejnikowe). Źródłem ciepła dla budynku jest istniejąca instalacja grzewcza budynku. Zmiana ogrzewania projektowana jest tylko w obrębie pomieszczeń sanitarnych - wg rys.

2.4.2. Przewody.

Prowadzenie rur w systemie dwururowym.

Czynnik grzejny (70/55°C) doprowadzany będzie do

poszczególnych grzejników przewodami z rur PEX-EP-04 z sieciowanego tlenowo polietylenu PE-Xa (Tmax = 95°C).

2.4.3. Grzejniki, armatura grzejnikowa i odcinająca.

Jako elementy grzejne przewiduje się grzejniki płytowe, stalowe, higieniczne i grzejniki łazienkowe.

Przed grzejnikami zaprojektowano zawory termostaticzne.

Jako armaturę odcinającą należy stosować zawory kulowe.

2.4.4. Zapotrzebowanie na moc grzewczą (dot. zakresu przebudowy):

Obliczenie zapotrzebowania ciepła dla c.o. wykonano przy założeniu:

- strefa klimatyczna III ($t_{zw} = -20^{\circ}\text{C}$)

- ogrzewanie konwekcyjne

Obliczenia wykonano zgodnie z PN-EN ISO 6946/99r i PN-B-03406/94r.

Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc cieplną:

$$Q_{co} = 29100 \text{ W}$$

Zapotrzebowanie ciepła dla przygotowania c.w.u.- zużycie wody (średnio) 150 dm^3 o temp. 55°C

$$Q_{cw} = 150 (55 - 10) \times 1,2 \times 1,1 \times 1,163 = 8900 \text{ W}$$

Dla pokrycia zapotrzebowania ciepła na c.o. i przygotowanie c.w.u. przyjąć należy **moc grzewczą z kotłowni dla budynku przedszkola ok. 40,0 kW**

2.5. Wentylacja i wietrzenie.

2.5.1. Informacja ogólna.

Zasadniczym systemem wentylacji pomieszczeń zakresu przebudowy jest system wentylacji grawitacyjnej z nawiewem nawiewnikami okiennymi.

Wszystkie okna wyposażać po 2 nawiewniki okienne (np.: typu EXR) w każdym oknie.

Ponadto zaprojektowano zgodnie z wymaganiami PN-83/B-03430/Az3/2000 z 08.02.2000r., wentylację:

- pomieszczeń sal zabaw i leżakowni przez zabudowę aparatów wentylacyjno-rekuperacyjnych
- wg obliczeń (rysunek);

Nawiew uzupełniający - rozszczelnienie (w razie konieczności) okien i drzwi, w szatni nawiew uzupełniający wykonać wg rysunku.

Wywiew/nawiew regulowany – poprzez zmianę wydajności urządzeń wentylacyjno-rekuperacyjnych

Wietrzenie pomieszczeń sanitarnych i magazynowych:

- wywiew grawitacyjny wspomagany wentylatorami zasilanymi z obwodów oświetlenia pomieszczeń.

W pomieszczeniach sal zabaw zaprojektowano wentylację dyżurną, grawitacyjną (ok. 20% wydajności wymaganej), działającą w czasie nie działania rekuperatorów ściennych.

PROJEKTOWANIE I NADZÓR
Sieci, instalacje i urządzenia:
Wod-kan., ciepłe, wentylac. i gazowe
Nr upr. UAN-KZ-3845/89/89

inż. Ryszard Feiler
87-100 Toruń, ul. Malachowskiego 28/1, tel. (056) 660 13 70

DOKUMENTACJA TECHNICZNO - RUCHOWA

Układ dolotowo-wyciągowy
wentylacji z rekuperacją ciepła

☐	PRANA-150	A ⁺
☐	PRANA-200G	A ⁺
☐	PRANA-200C	A

www.ecoventeam.com

OPIS URZĄDZENIA

Monoblok prostoliniowej wentylacji dolotowo-wyciągowej «PRANA» należy do kategorii wyrobów innowacyjnych i niezawodnych, zorientowanych na stworzenie i utrzymywanie zdrowego mikroklimatu w pomieszczeniach o różnym przeznaczeniu funkcjonalnym. Wysoka produktywność i istotna rezerwa wytwarzanego ciśnienia pozwala na wykorzystanie danych układów w organizacji wentylacji domowej.

Technologicznie układ składa się na monoblok, gotowy do użytkowania zgodnie z projektowo-składowymi zadaniami i warunkami z wysoce skutecznym prostoliniowym/strumieniowym/miedzianym rekuperatorem.

Zadaniem wentylacji «Prana-150» jest doprowadzenie świeżego powietrza z zewnątrz oraz odprowadzenie powietrza zużytego z pomieszczeń z jednoczesnym odzyskiem energii cieplnej.

Podstawowa zasada użytkowanego rozwiązania technicznego wentylacji z rekuperacją polega na możliwości jednoczesnego formowania dwóch przeciwnych strumieni w zasięgu jednego cylindra. Ciepłe powietrze, opuszczające pomieszczenie (wyciąg), przepływając przez miedziany wymiennik ciepła, oddaje mu swoje ciepło, używane dalej w celu nagrzewania zimnego napływającego powietrza.

Układ funkcjonuje również w warunkach letnich, schładzając powietrze świeże przed wprowadzeniem go do pomieszczeń klimatyzowanych.

Układ dysponuje wysoką produktywnością i niezawodnością, przy czym główny nacisk w trakcie jego opracowania położono na maksymalne uwzględnienie osobliwości fizjologii oddychania człowieka.

PRZEZNACZENIE

System wentylacyjny przeznaczono do wentylacji oraz stworzenia i utrzymania mikroklimatu w pomieszczeniach.

Dane modułu są stosowane w obiektach o przeznaczeniu domowym (mieszkania, domy jednorodzinne, lokale służbowe, placówki edukacyjne i przedszkola etc.).

Do rozwiązań innowacyjnych, podnoszących konkurencyjność oraz wysoki komfort użytkowania, jak też niezawodność wyrobu należą:

- prostoliniowe /strumieniowe/ wyeliminowanie wypracowanego powietrza, co podnosi skuteczność działania, przedłuża okres obsługi technologicznej i pozwala na wydalenie wilgoci w stanie dyspersyjnym; co z kolei rozwiązuje problem zamarzania wymiennika ciepła przy niskich temperaturach środowiska;

- system oczyszczenia cyklonowego powietrza napływającego, co przy skuteczności oczyszczenia od kurzu napływającego powietrza w granicach 85-91% umożliwia rezygnację z wykorzystania filtrów grubego oczyszczenia;

- miedziany wymiennik ciepła, który przy niewielkich wymiarach pozwala na uzyskanie wysokiego współczynnika rekuperacji przy bardzo skutecznej dezynfekcji napływającego powietrza. Takie rozwiązanie zachowuje energo-tyczny składnik powietrza (skład jonowy, Praną) i pozwala na rezygnację z filtrów oczyszczenia cienkiego.

ZASADY DZIAŁANIA. PODSTAWOWE DANE TECHNICZNE

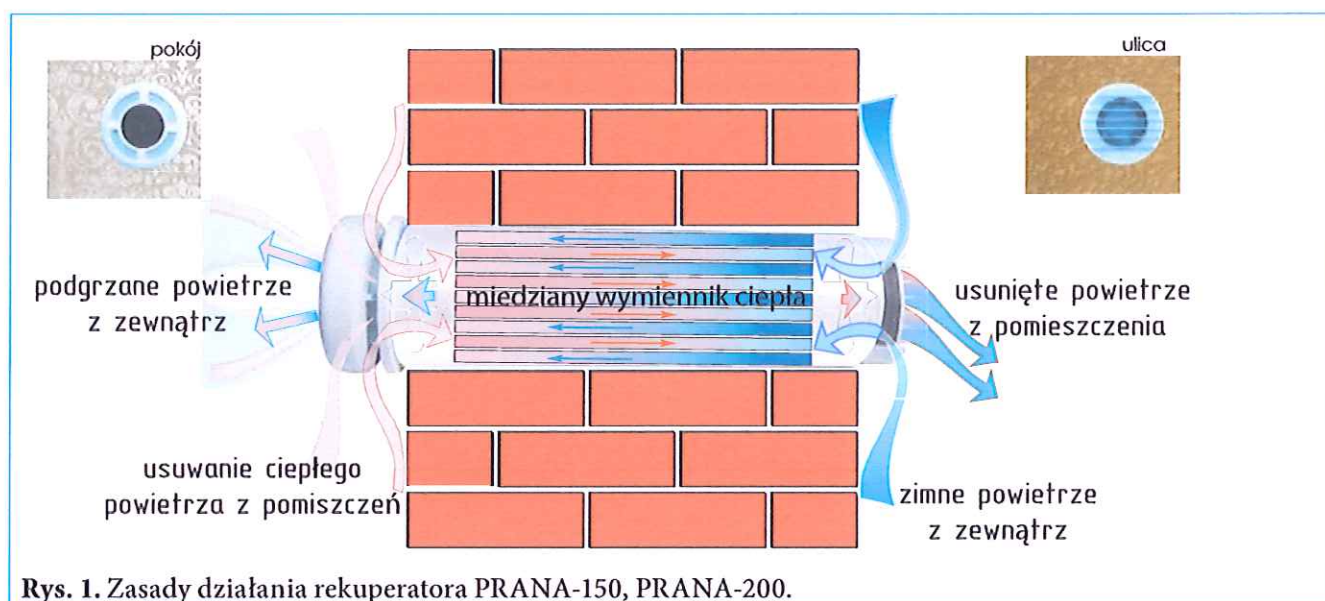
Podstawowa zasada rozwiązania technicznego polega na działaniu prostoliniowego /strumieniowego/ miedzianego wymiennika ciepła o ciągłym cyklu cieplnym, który pozwala na formowanie dwóch przeciwnych strumieni powietrza w zasięgu jednego cylindra (rys. 1).

Wysoka prędkość strumienia przy dostatecznej skuteczności wymiennika ciepła pozwala na wyeliminowanie do 90% wilgoci skondensowanej w stanie dyspersyjnym, zapobiegając procesom zamarzania wymiennika ciepła przy niskich temperaturach środowiska.

Cykl działania rekuperatora polega na: Podczas działania układu ukierunkowanego na „wyciąg” powietrza, ciepłe powietrze wyeliminowane z pomieszczenia przechodzi przez wymiennik ciepła, oddaje mu swoje ciepło i wychładza się. W tym samym czasie przeciwny strumień powietrza

„napływ” zabierając jego ciepło, nagrzewa się. System pozwala utylizować ciepło zmiany stanów skupienia, co skutkuje podwyższeniem ogólnego współczynnika rekuperacji i utrzymuje reżim wilgotności optymalnej. Strumienie są rozprowadzone i normalizowane wg ukierunkowania na poziomie „napływ” – „wyciąg”. Nie dochodzi do mieszania przeciwnych strumieni powietrznych.

DANE TECHNICZNE I EKSPLOATACYJNE

	PRANA-150	PRANA-200G	PRANA-200C
Średnica obudowy modułu operacyjnego, mm	150	200	200
z izolacją, mm	160	210	210
Średnica otworu montażowego, mm	≥ 162	≥ 215	≥ 215
Długość modułu operacyjnego, mm	≥ 535	≥ 440	≥ 500
Zalecana powierzchnia pomieszczenia, m ²	< 60	< 60	< 120
Objętność wymiany powietrza przy rekuperacji, m ³ /h:			
- wlotów	115	135	235
- wyciąg	105	125	220
- noc/min	25	25	40
Zużycie energii elektrycznej, W/h: rekuperator «mini-dogrzewanie»	7-32 55	7-32 55	12-54 55
Sprawność, %	91	92	81
Masa układu w opakowaniu indywidualnym, kg	≥ 4,4	≥ 5,8	≥ 6,0
Wielkość pudła opakowania, mm	≥ 500x200x200	≥ 500x250x250	≥ 750x250x250

Zasilanie. AC: 230±10%V. Klasa izolacji II. Stopień ochrony IP 24.

Użytkowanie. System jest obliczony na długoterminowe użytkowanie przy temperaturze pokojowej powietrza w granicach +5 do +35 °C i temperaturze wewnętrznej w diapazynie od -25 °C (-30 °C, po włączeniu „mini-dogrzewanie”) do +45 °C.

Systemy sterowania: pilot sterowania zdalnego lub opornica.

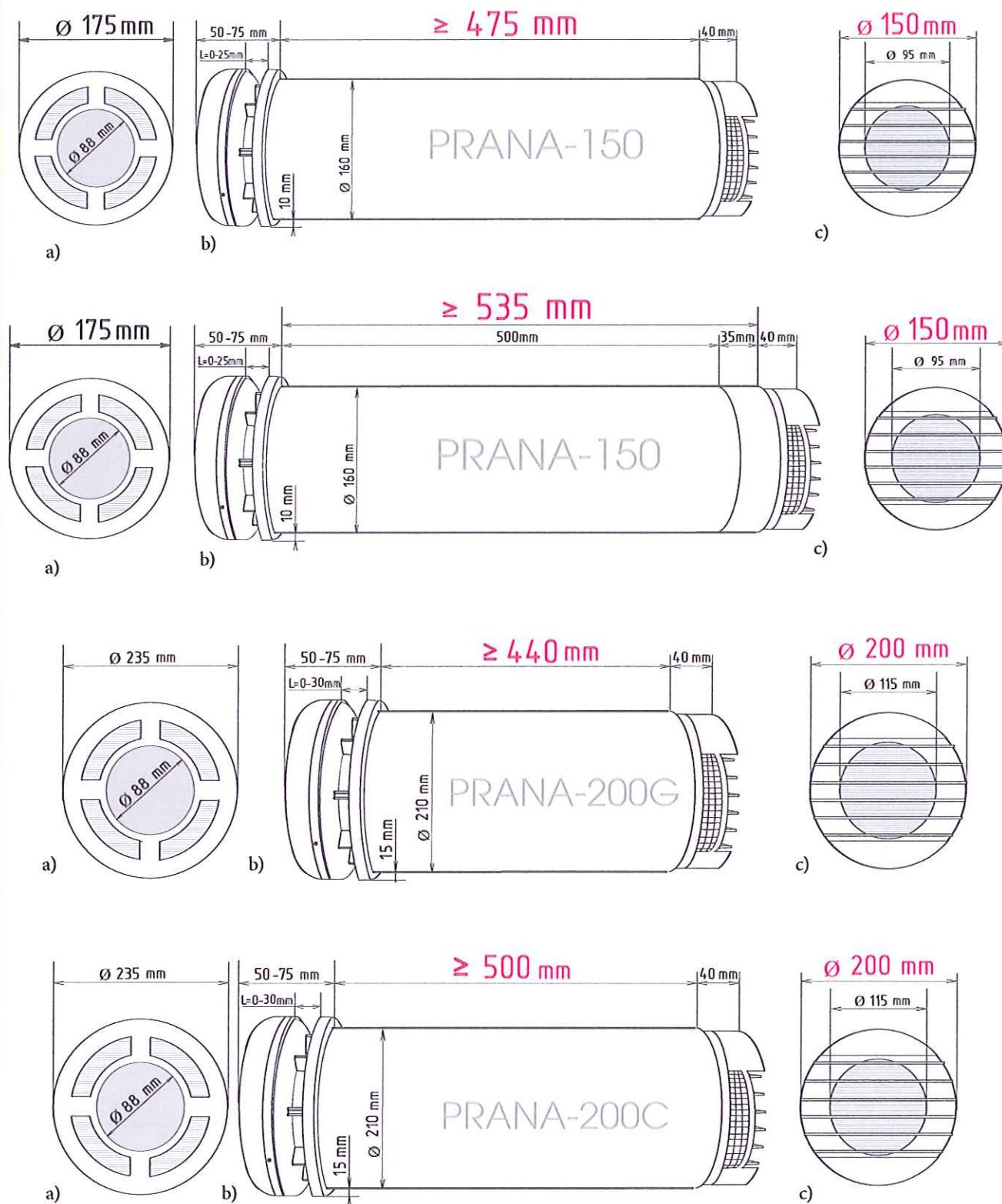
Obudowa jest izolowana. Podwójne zabezpieczenie przed wydmuchaniem frontalnym. Funkcja „mini-dogrzewanie”.

Cięśnienie akustyczne: Poziom szumu w odległości 3 metrów od urządzenia przy maksymalnym reżimie działania systemu decentralizowanego wentylacji nie przekracza 38 dB, w reżimie „noc” - 25 dB.

Ustalony okres użytkowania systemu - 10 lat.

Okres gwarancji - 2 lata.

WYMIARY GABARYTOWE

Rys. 2. Gabaryty i wymiary układu wentylacji PRANA-150, PRANA-200G, PRANA-200C:

- a) kratka wentylacyjna w domu;
- b) monoblok, cięcie wzdłużne;
- c) kratka wentylacyjna z ulicy.

INSTALACJA

Układ dolotowo-wyciągowy wentylacji z rekuperacją ciepła „PRANA” to monoblok przygotowany do wykorzystania zgodnie z zadaniami lub warunkami projektowo – składowymi.

Montowany w górnej części ściany zewnętrznej budynku. Należy wykonać otwór przelotowy na zewnątrz o średnicy ≥ 162 (215) mm, w którym za pomocą kompaktora instaluje się moduł operacyjny. W ten sposób cały moduł operacyjny znajduje się wewnątrz ściany, widoczne pozostają tylko kraty wentylacyjne: jedno – wewnątrz pomieszczenia, drugie – na elewacji. Otwór przelotowy wykonać należy pod kątem 3-5 stopni w zewnętrznym kierunku (rys. 3b).

Celem zapewnienia prawidłowego działania systemu wentylacji otwór zewnętrzny winien wystawać poza elewację budynku (granicę ściany) na długości nie mniej niż 5-10 mm do dopływu powietrza. Długość modułu operacyjnego odpowiada grubości ściany, w której wykonywany jest montaż.

System wentylacji podłącza się do sieci stacjonarnej o napięciu 220V i częstotliwości 50Hz.

Pozostałe prace przygotowawcze: przygotowanie otworu do instalacji przełącznika i przewodów instalacji elektrycznej między systemem, przełącznikiem i miejscem podłączenia systemu do źródła zasilania.

Rys 3. Schemat montowania układu wentylacji dolotowo-wyciągowej PRANA-150, PRANA-200 w ścianie: a) widok w domu; b) cięcie wzdłużne; c) widok z ulicy.

Rys 4. Wzór montowania układu wentylacji dolotowo-wyciągowej PRANA-150, PRANA-200.

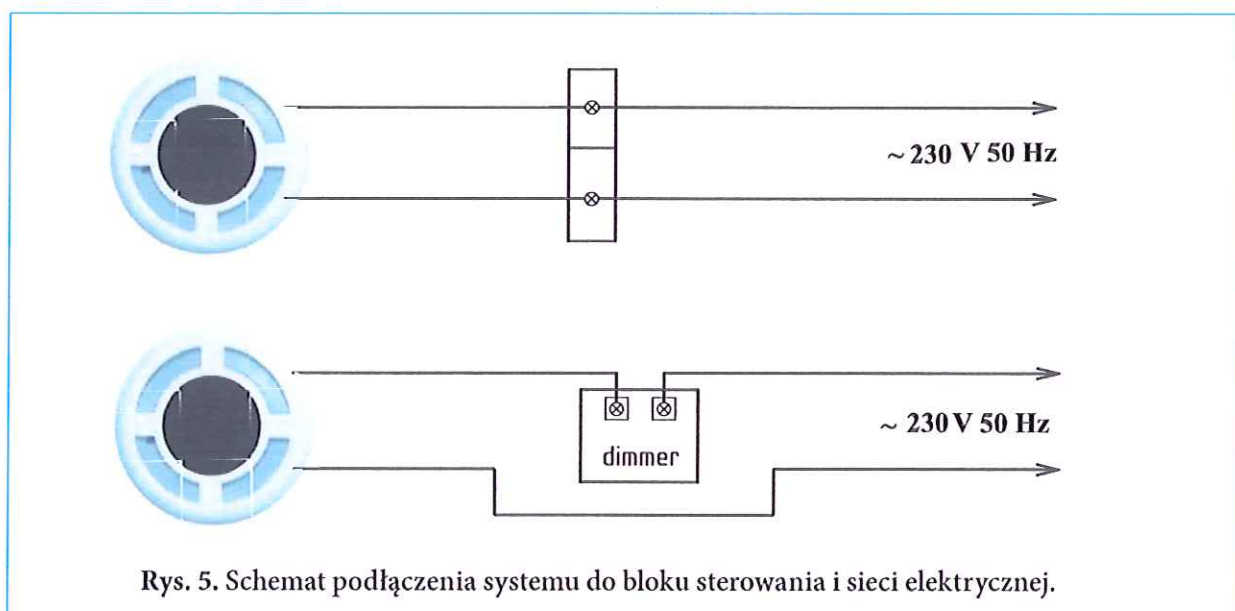
PODŁĄCZENIE DO SIECI ELEKTRYCZNEJ

Wszystkie przewody łączące, wykorzystywane w instalacji, powinny być o przekroju $0,75 \text{ mm}^2$.

Sterowania działaniem urządzenia odbywa się za pomocą pilota zdalnego sterowania lub dimmer, które zmieniają opcje wentylatorów wmontowanych w obudowę systemu wentylacyjnego (wyłączają, włączają, regulują).

W CELU PODŁĄCZENIA SYSTEMU WENTYLACYJNEGO NALEŻY:

1. Podłączyć zaciski kontaktowe 1, 2 (rys. 5) do sieci elektrycznej za pomocą dwużyłowego kabla zasilającego o przekroju $0,75 \text{ mm}^2$. W przypadku obecności w komplecie rezystora nastawnego, podłącza się do sieci zasilania kolejno.
2. Zasiłić wentylatory.
3. Dokonać kontroli wizualnej podłączenia i kontroli działania opcji wentylatorów systemu.

Rys. 5. Schemat podłączenia systemu do bloku sterowania i sieci elektrycznej.

PRZEPISY W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA

Prace elektro – montażowe powinny być wykonywane tylko przez wykwalifikowanych specjalistów zgodnie z kategorią dopuszczalności do ich wykonania, obowiązującą w chwili wykonania prac.

Należy upewnić się, że podczas instalacji przestrzegane są przepisy i normy mechaniczne, jak też elektro – techniczne, obowiązujące w kraju montażu. Po uruchomieniu aparat powinien odpowiadać przepisom następujących dyrektyw:

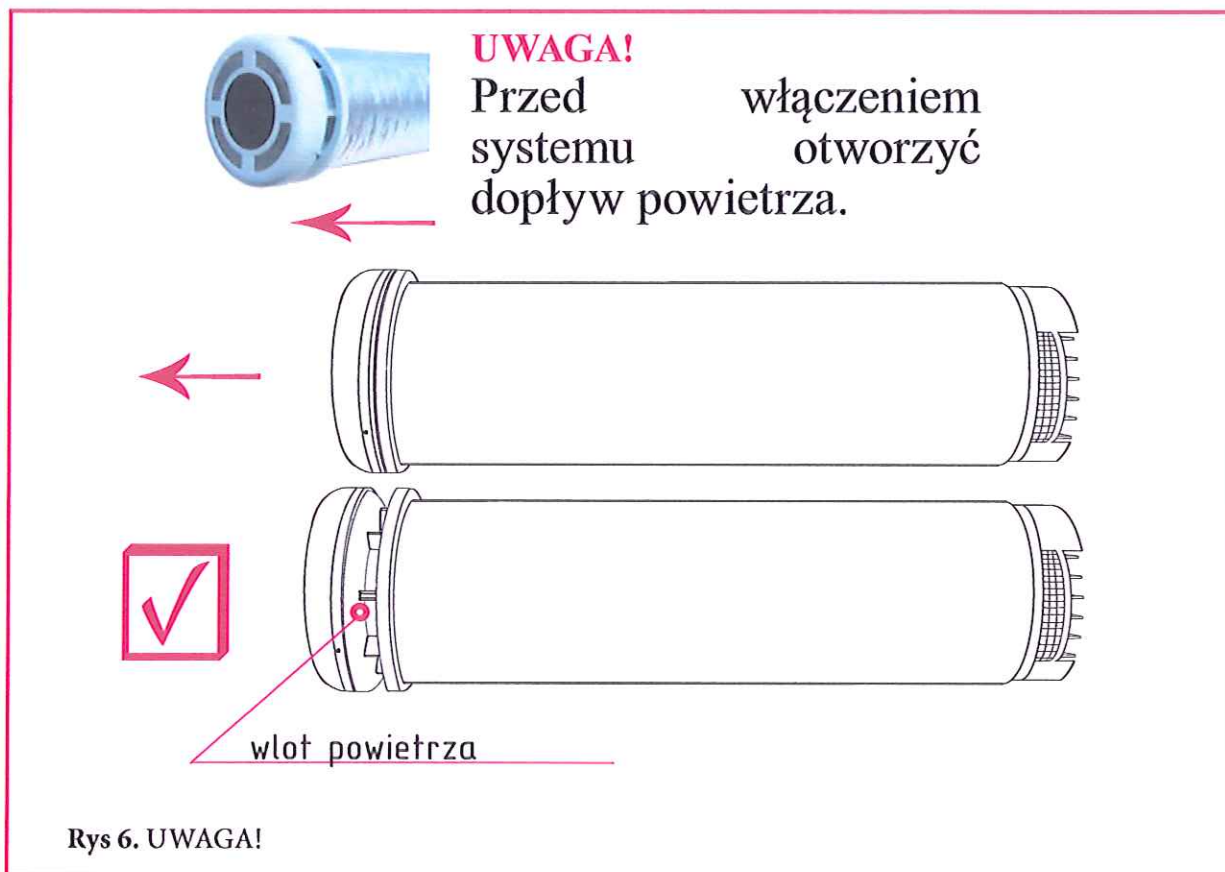
- Dyrektywa niskonapięciowa LVD 2014/35/UE;
- Dyrektywa №2006 / 42 / CE w sprawie maszyn;
- 2004/108/WE Dyrektywa kompatybilności elektromagnetycznej (EMC).

URUCHOMIENIE

Pierwszym uruchomieniem powinny zajmować się osoby do tego uprawnione posiadające wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie danej instalacji wentylacyjnej i elektrycznej.

Przed uruchomieniem należy sprawdzić:

- czy podłączenie do sieci elektrycznej jest prawidłowe (zgodnie z oznaczeniami na tabliczce znamionowej)
- czy otwarty dopływ powietrza;
- prawidłowość działania zabezpieczeń..

EKSPLOATACJA

W czasie eksploatacji należy okresowo sprawdzać:

- jakość pracy wentylatorów,
- jakość prezentacji symboli graficznych na wyświetlaczu,
- prawidłowość pracy urządzeń współpracujących z pilotem sterowania.

Należy zatrzymać urządzenie w przypadku:

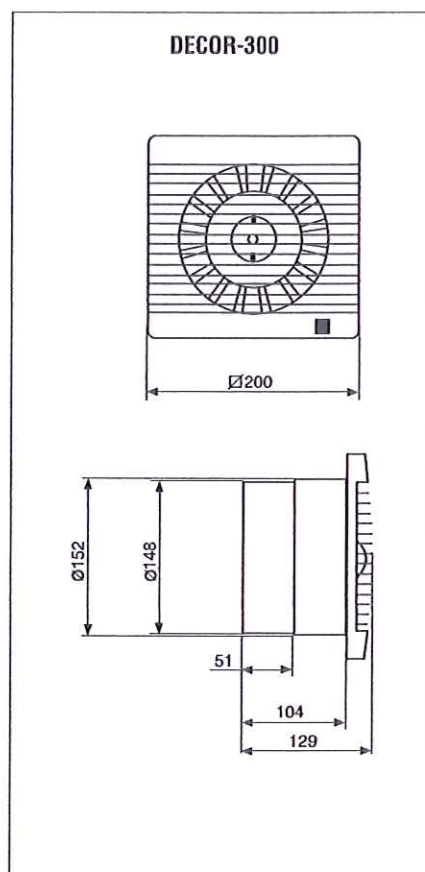
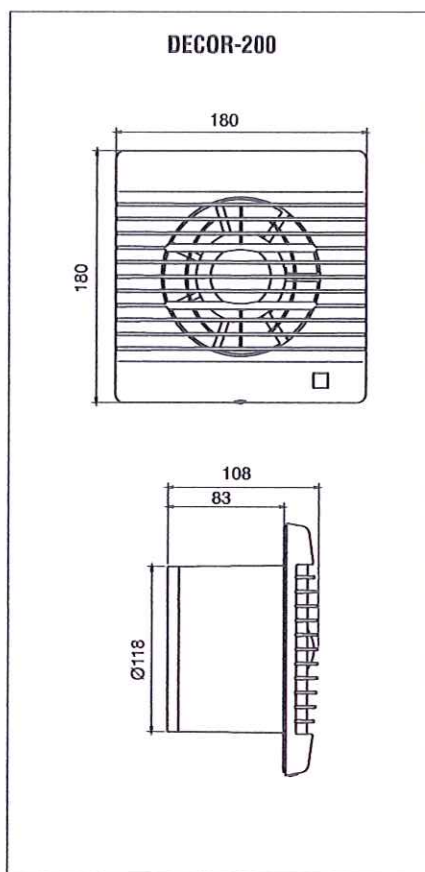
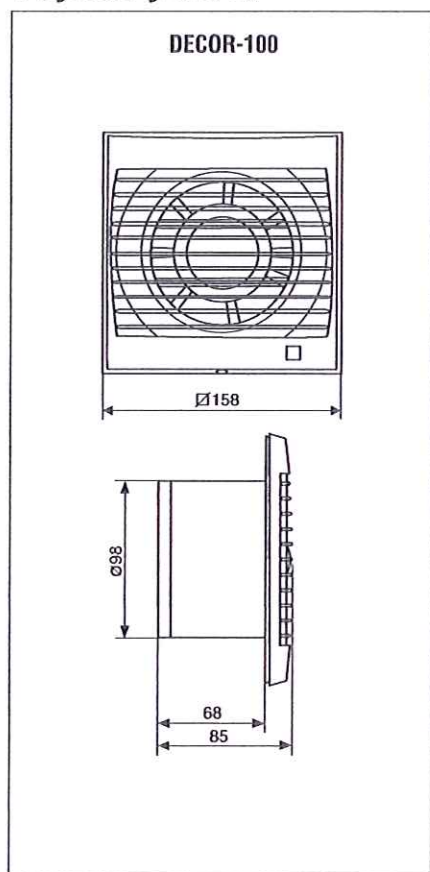
- nadmiernych drgań i hałasu,
- uszkodzeń elementów obudowy,
- stwierdzenia uszkodzenia izolacji przewodu zasilającego,
- uszkodzenia któregoś z elementów automatyki.

Funkcja „mini-dogrzewanie”. Kiedy temperatura na zewnątrz gwałtownie spada, jest zbliżona do -25°C (-30°C), dla niezawodnej pracy systemu jest konieczne stosowanie «mini-dogrzewanie».

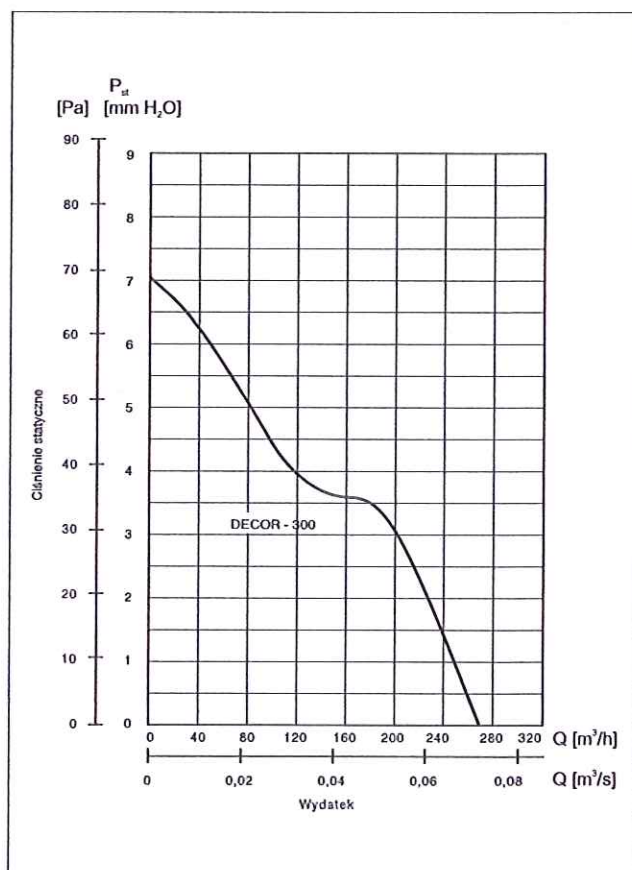
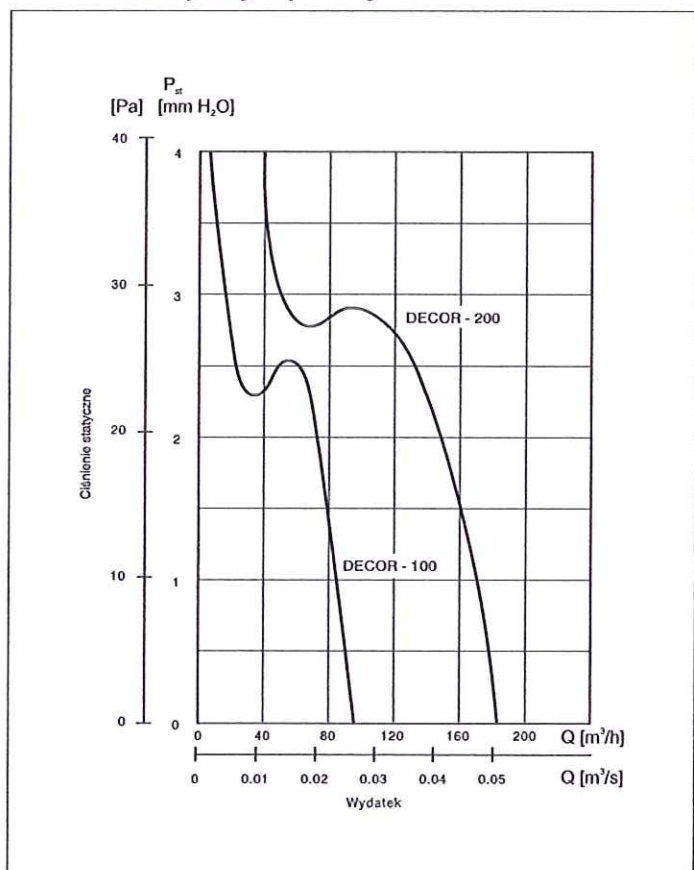
UWAGA! Kiedy temperatura na zewnątrz jest $+20^{\circ}\text{C}$ «mini dogrzewanie» **NIE włączać!**

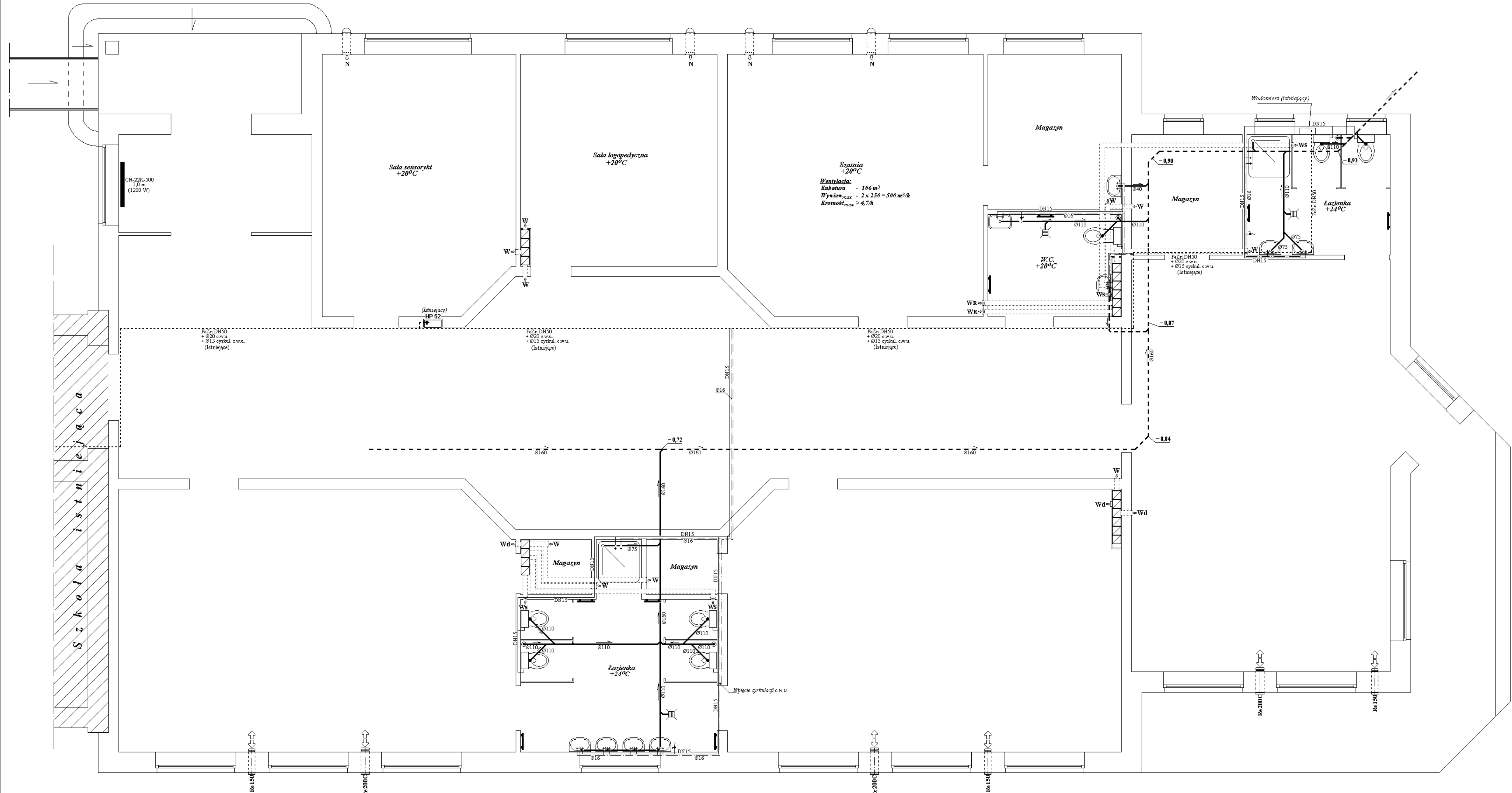

Wymiary [mm]

Charakterystyki pracy

OZNACZENIA:

- rura PP (PVC) kanalizacji sanitarnej - projektowana
- rura kanalizacji sanitarnej istniejącej
- rura PE-Xc c.w.u. - projektowana
- rura PE-Xc Ø16 - cyrkulacja c.w.u.
- rura FeZn - woda zimna - projektowana
- rura FeZn DN 50 woda zimna i do hydrantów ppoz - istniejąca
- Równoległe z rurą wody hydrantowej są prowadzone (istniejące) rury c.w.u. (Ø20) i cyrkulacji (Ø15).
- kanał wentylacyjny, okrągły Ø100 lub Ø150 (montowany podsufitowo)
- zawór (kurek) z końcówką na wąż
- wpust podłogowy (kratka) łazienkowy
- hydrant wiszący HP52 + 20 m wąż
- pion kanalizacji sanitarnej z rewizją (Ø110) i wywiewką nad dach
- zestaw wywiewny (wentylator DECOR-200; Ø120) - o wydajności 140 m³/h. Włączany wraz z oświetleniem
- zestaw wywiewny (wentylator DECOR-300; Ø150) - o wydajności 250 m³/h. Włączany poprzez regulator obrotów REB-IN.
- nawiew świeżego powietrza - w wyniku podciśnienia - do 300 m³/h (ΔP do 40 Pa). Konstrukcja: - czerpnia ścienna typu USLA-200 (ALNOR), rura PVC Ø200 z filtrem (EU4) kanałowym UFT-200 (ALNOR) poprzez ścianę (pod sufitem) zakończenie kratką wylotową ścienną
- W - wywiew grawitacyjny - kratka podsufitowa - ok. 70 m³/h
- Wd - wywiew grawitacyjny dyżurny - kratka podsufitowa - ok. 70 m³/h
- Re 200C - rekuperator ścienny PRANA-200C, 230 m³/h
- Re 150 - rekuperator ścienny PRANA-150; 110 m³/h
- standardowy grzejnik łazienkowy (wys. 1,5 m, szer. 0,4 m) moc 400 W (70/55/24°C)

OBLICZENIA:

- sale zabaw - oddziały 1, 2 i 3 po 21 dzieci każdy;
  - strumień powietrza wentylacyjnego wniesien wynosić: $21 \times 15 = 315 \text{ m}^3/\text{h}$
  - zaprojektowano:
  - wentylacja nawiewno-wywiewna z rekuperacją (PRANA 200C + PRANA 150)
  - nawiew/wywiew (max - regulowany) - $230 + 110 = 340 \text{ m}^3/\text{h}$
- Powyższe zgodne z PN-83/B-03430 i PN-83/B-03430/Az3:2000.

STREFA PRACOWNIA PROJEKTOWA ul. Tarnowska 72; 87-100 Toruń			
Inwestor: Gmina Wielka Nieszawka ; ul. Toruńska 12; 87-165 Cierpice			
Temat: PRZEBUDOWA I ZMIANA SPOSOBU UŻYTKOWANIA CZĘŚCI SZKOŁY PODSTAWOWEJ W CIERPICACH NA PRZEDSZKOLE 3-ODDZIAŁOWE	Specjalność: Instalacyjna inst. sanitarne	Imię i nazwisko: inż. Ryszard Feller upr. UAN-KZ-3845/89/89	Podpis:
Lokalizacja: Cierpice; gmina Wielka Nieszawka dz. nr 371/17 obręb: 0002 Cierpice J.ew.: 041508_2 Wielka Nieszawka	Instalacyjna inst. sanitarne Sprawdzający:	inż. H. Rynkowski upr. BP-RH-V/86/10/84	
Data: 03.2019 r.		Skala: 1 : 50 Rys. nr:	

INSTALACJE ELEKTRYCZNE.

Spis treści:

- 3.1. Ogólna charakterystyka obiektu
- 3.2. Układ technologiczny i charakterystyka obiektu
- 3.3. Układ zasilania obiektu i poszczególnych instalacji
- 3.4. Instalacja siły
- 3.5. Instalacja gniazd 230 V
- 3.6. Sterowanie, sygnalizacja, automatyka i blokady
- 3.7. Oświetlenie wnętrz
- 3.8. Oświetlenie zewnętrzne
- 3.9. Kompensacja mocy biernej
- 3.10. Ochrona od porażen prądem elektrycznym
- 3.11. Ochrona przed elektrycznością statyczną
- 3.12. Instalacja ochrony odgromowej.
- 3.13. Prefabrykaty urządzeń
- 3.14. Kable, przewody oraz sposoby ich układania
- 3.15. Osprzęt
- 3.16. Ochrona przed korozją
- 3.17. Wytyczne dla innych branż
- 3.18. Uwagi końcowe

- 3.19. Spis rysunków.
  - 1/E - Plan instalacji.

3. OPIS TECHNICZNY I OBLICZENIA

3.1. *Ogólna charakterystyka obiektu.*

Przedmiotem niniejszego opracowania jest projekt instalacji elektrycznych dla pomieszczeń przebudowy i zmiany sposobu użytkowania części szkoły podstawowej w Cierpicach na przedszkole 3-oddziałowe. Projektowane instalacje elektryczne będą dotyczyły wszystkich pomieszczeń zakresu zmiany sposobu użytkowania.

Tablica „R” (istniejąca) jest zasilana z istniejącej w budynku szkoły tablicy głównej przewodem YDY 5x6 mm².

3.2. *Układ i charakterystyka obiektu.*

Z uwagi na charakter i funkcję obiektu przewiduje się następujące odbiorniki energii elektrycznej :

- oświetlenie i gniazda P+N+Z
- urządzenia (wentylatory)

3.3. *Układ zasilania obiektu i poszczególnych instalacji.*

Z tablicy „R” są wyprowadzone obwody:

- oświetleniowe;
- gniazd wtykowych 230V;
- pomocnicze (1-no faz.) – wentylatorki i t.p.

$$P_i = 16,0 \text{ kW}$$

Charakter obiektu pozwala przyjąć współczynnik jednoczesności :

$$k_j = 0,8$$

zatem moc obliczeniowa dla „R” wynosi ok.:

$$P_{sz} = 12,5 \text{ kW}$$

Prąd obliczeniowy przy $\cos \phi = 0,96$:

$$I_{sz} = 19 \text{ A}$$

3.4. *Instalacja siły.*

Nie przewiduje się obwodów instalacji 400 V

3.5. *Instalacja gniazd 230 V.*

Lokalizacja gniazd jednofazowych 230 V jest istniejąca i winna zostać zachowana

Obwody do nich zabezpieczone są przed skutkami zwarć i przeciążeń wyłącznikami instalacyjnymi różnicowo i nadmiarowo prądowymi. Ich parametry wskazuje schemat istniejącej tablicy. Wszystkie gniazda jednofazowe stosować ze stykiem ochronnym. W zależności od rodzaju pomieszczeń gniazda stosować o odpowiednim (zgodnym z Normą) IP.

UWAGA: gniazda wtykowe w obrębie pomieszczeń z dostępem dzieci zabezpieczyć wkładkami izolacyjnymi.

3.6. Sterowanie , sygnalizacja , automatyka i blokady.

Projekt nie przewiduje tego rodzaju obwodów.

Będą w nie wyposażone indywidualnie poszczególne urządzenia

3.7. Oświetlenie wnętrz.

Ilość opraw oświetleniowych , ich rodzaje i rozmieszczenie istniejące. W obrębie pomieszczeń sanitarnych wykonać instalacje zgodnie z projektem

Uwzględniono tam warunki środowiskowe dla poszczególnych pomieszczeń.

Istniejące i podane w projekcie rodzaje opraw mogą być zastąpione oprawami innego rodzaju (zaleca się oprawy typu LED) pod warunkiem zachowania parametrów optycznych i środowiskowych w jakich będą pracowały.

Wszystkie wypusty oświetleniowe powinny być wyposażone w przewód ochronny PE.

3.8. Oświetlenie zewnętrzne.

Oświetlenie zewnętrzne nie jest przedmiotem niniejszego opracowania.

Projekt obejmuje oświetlenie wejść lampami z czujnikami ruchu.

3.9. Kompensacja mocy biernej.

Nie przewiduje się urządzeń do ogólnej kompensacji mocy biernej.

3.10. Ochrona od porażenia prądem elektrycznym.

Projektowany obiekt jest przyłączony do sieci elektroenergetycznej szkoły pracującej w systemie TN-C-S. W tablicy („R”) wykonać dodatkowo uziemienie obwodu „PE”.

W związku z powyższym cała instalacja wewnętrzna będzie wykonana jako trójżyłowa dla wszystkich obwodów odbiorczych jednofazowych i jako pięćżyłowa dla obwodów odbiorczych trójfazowych.

Jako dodatkowy środek ochrony przeciwporażeniowej (oprócz ochrony podstawowej) , będzie stosowana ochrona przed dotykiem pośrednim zrealizowana przez samoczynne wyłączenie zasilania urządzeniami różnicowoprądowymi i urządzeniami ochronnymi przetężeniowymi.

Skuteczność działania zabezpieczeń określa warunek samoczynnego wyłączenia zasilania :

$$Z_s \cdot I_w < U_o$$

w którym:

Z_s - impedancja pętli zwarciowej ,

I_w - prąd zapewniający szybkie zadziałanie urządzenia wyłączającego ,

U_o - napięcie znamionowe sieci względem ziemi.

W projektowanej instalacji dla wszystkich obwodów zastosowano urządzenia różnicowoprądowe o znamionowym prądzie wyzwalania

$$I_{AN} = 30 \text{ mA}$$

zatem poprawne działanie zabezpieczenia będzie zapewnione , jeżeli impedancja obwodu zwarciowego będzie :

$$Z_s < 7666,7 \text{ Q}$$

co jak potwierdziły obliczenia będzie spełnione.

W związku z tym wszystkie gniazda wtykowe należy stosować ze stykiem ochronnym PE a do wszystkich wypustów oświetleniowych i pozostałych odbiorników doprowadzić przewód ochronny PE. Wykonać należy ponadto połączenia wyrównawcze główne GSW , ochroną należy objąć wszystkie części przewodzące urządzeń dostępne , które w normalnych warunkach nie są pod

napięciem , ale mogą pod nim być w przypadku uszkodzenia izolacji roboczej. Połączenia wyrównawcze należy wykonać zgodnie z PN-IEC 60364-4-41:2000. Powinny one również obejmować zaciski PE w rozdzielnicach oraz rurociągi z materiałów przewodzących, metalowe wanny , brodziki , zlewozmywaki , podgrzewacze wody , baterie i krany , metalowe elementy konstrukcyjne budynku oraz uziom instalacji. Przewód ochronny PE należy uziemić.

Odpowiednio po wykonaniu instalacji i podłączeniu jej do sieci a przed przekazaniem do eksploatacji , należy poddać ją oględzinom i próbom w celu sprawdzenia zgodności z PN-IEC 60364-6-61:2000. Wyniki powyższych czynności powinny być potwierdzone stosownymi protokołami. Badania powinny obejmować :

- pomiar rezystancji izolacji przewodów,
- pomiar ciągłości przewodów ochronnych,
- badania wyłączników różnicowoprądowych,
- pomiar rezystancji uziemienia ochronnego,
- pomiar rezystancji pętli zwarcia.

Całość prac wykonać zgodnie z przepisami normy PN-IEC 60364-4-41.

3.11.Ochrona przed elektrycznością statyczną.

Nie przewiduje się występowania tego typu zjawisk.

3.12. Instalacja ochrony odgromowej

Instalacja istniejąca, wymaga:

- przeglądu
- wymiany zwodów - są FeZn Ø6 należy zamontować FeZn Ø8 (wymagania PN-EN 62305-3)
- sprawdzenia i pomiaru wartości uziemienia

3.13.Prefabrykaty urządzeń.

Istnieją następujące urządzenia prefabrykowane :

- rozdzielnica „R”

Rozdzielnicę należy opisać i wyposażyć w schematy powykonawcze.

Na drzwiach zewnętrznych umieścić odpowiednie oznaczenia informujące, że znajdują się tam urządzenia elektryczne pod napięciem.

3.14.Kable , przewody oraz sposoby ich układania.

Typy poszczególnych kabli i przewodów , ich przekroje, pokazane są na schematach.

Mając na uwadze względy techniczno-ekonomiczne projektuje się trzy warianty sposobu ułożenia przewodów zasilających urządzenia :

Wariant 1 :

Przewody ułożone na uchwytych odstępowych (sposób ułożenia E dla temperatury otoczenia 20°C) przy założeniu , że odległości między przewodami będą dwukrotnie większe od średnicy przewodu.

Wariant 2 – (zalecany w obrębie zmiany sposobu użytkowania):

Przewody ułożone bezpośrednio w murze – p.t. (sposób ułożenia C dla temperatury otoczenia 20°C) przy założeniu , że odległości między przewodami będą dwukrotnie większe od średnicy przewodu.

Wariant 3 :

Przewody ułożone w korytkach instalacyjnych (sposób ułożenia B2 dla temperatury otoczenia 20°C) przy założeniu, że przestrzeń listwy (rozmiar) zostanie dobrany zgodnie z zaleceniami producenta.

Trasy układania przewodów w pomieszczeniach powinny przebiegać zgodnie z zaleceniami Normy SEP SEP-E-0002.

Nie określa się tras prowadzenia przewodów w sufitach i pod podłogami.

Sprawdzenia przekroju przewodów dokonano na :

- 1) Wytrzymałość mechaniczną
- 2) Obciążalność prądową długotrwałą
- 3) Wytrzymałość przed skutkami zwarć
- 4) Dopuszczalny spadek napięcia

Przekrój przewodów i dobrana dla nich wielkość zabezpieczenia sprawdzane były na:

- 1) przeciążenie - wg zależności:

$$I_B < I_N < I_Z$$

$$I_2 < 1,45 I_Z$$

gdzie:

I_B - obliczeniowy prąd

I_N - znamionowy prąd urządzenia zabezpieczającego

I_Z - obciążalność prądowa długotrwała przewodów

I_2 - prąd zadziałania urządzenia zabezpieczającego

- 2) skutki zwarć - wg zależności:

$$\int I^2 dt < k^2 s$$

gdzie:

$\int I^2 dt$ - całka Joule'a wyrażająca energię w obwodzie w czasie zwarcia;

$k^2 s^2$ - energia skumulowana w przewodach.

- 3) spadek napięcia $\Delta U\%$

Wyniki obliczeń, o których mowa wyżej są prawidłowe - dobór prawidłowy.

3.15. Osprzęt.

W zależności od przeznaczenia pomieszczeń, należy dobrać osprzęt zapewniający odpowiedni stopień ochrony wg normy PN-IEC 60364-3.

Rozmieszczenie osprzętu wg potrzeb – zalecany osprzęt p.t.

W salach zabaw gniazda wtykowe wyposażać w nie zdejmowalne bez użycia narzędzi zaślepki izolacyjne.

3.16. Ochrona przed korozją.

Elementy instalacji narażone na korozję stosować jako ocynkowane, połączenia śrubowe zabezpieczyć warstwą ochronną (wazelina).

3.17. Wytyczne dla innych branż.

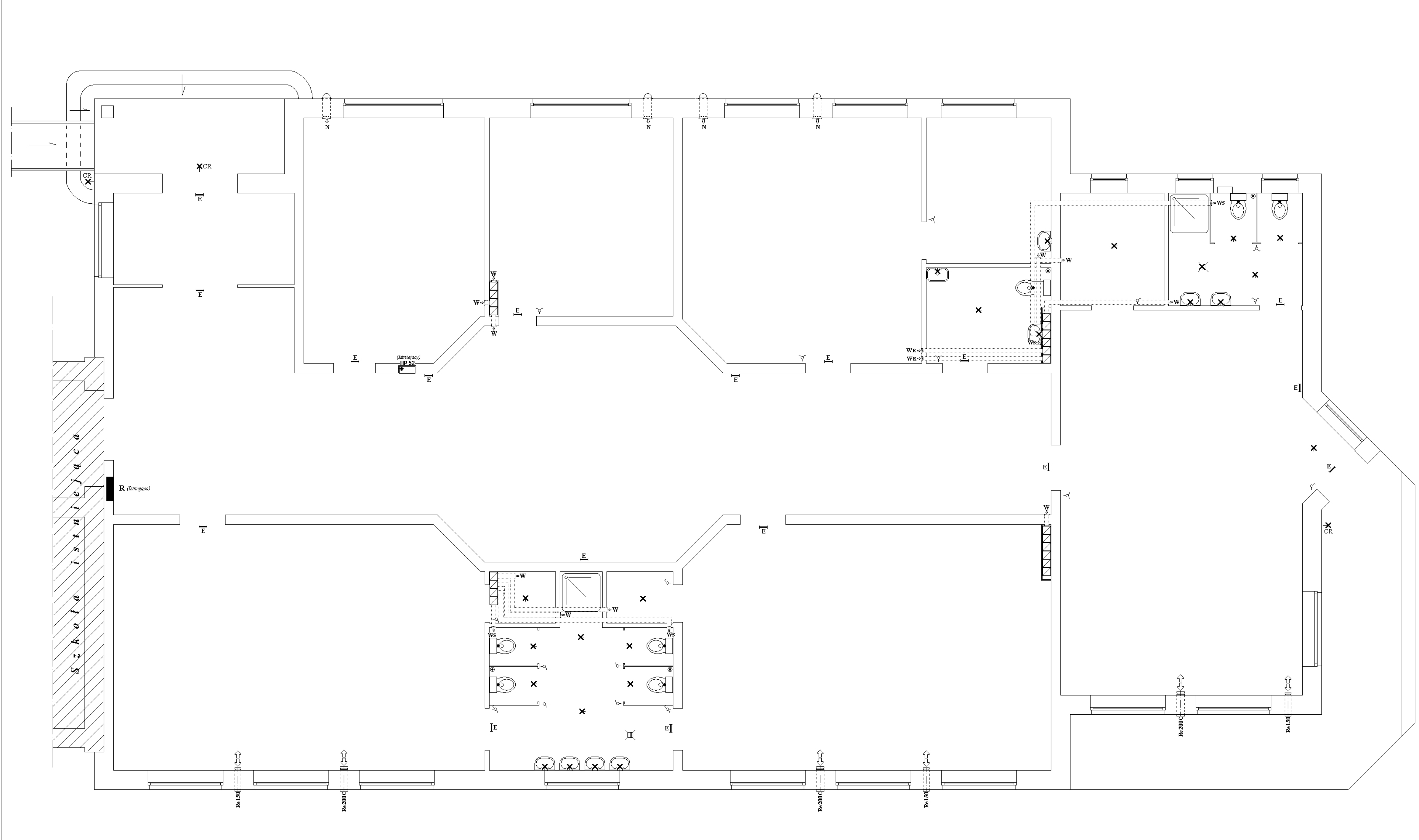
Roboty elektryczne skoordynować z innymi robotami budowlanymi.

3.18. Uwagi końcowe.

Doboru urządzeń i przewodów pod względem parametrów technicznych dokonano na podstawie obliczeń i charakterystyk technicznych. W sprawach nie uregulowanych niniejszym projektem stosować postanowienia obowiązujących przepisów prawa, norm oraz zasady wiedzy technicznej.

PROJEKTOWANIE I NADZÓR
Sieci, instalacje i urządzenia elektryczne i elektroenergetyczne
Nr upr. UBN-E-724/74
inż. Ryszard Feiler
87-100 Toruń, ul. Małachowskiego 28/1, tel. (056) 660 13 70

OZNACZENIA:

- ✕ - oprawy ETIWO 100 - porcelanowe, proste (nasufitowe, naścienne) z kloszem przezroczystym G100B (IP44)
- E - oprawa awaryjna ewakuacyjna Ecoglasse 3 godzinna LED CNBOP, tryb pracy "ciemny", (z piktogramem "EXIT")
- CR ✕ - oprawa zewnętrzna IP> 44, z czujnikiem ruchu (100 ... 150 W - halogen)
- WS - zestaw wywiewny (wentylator EURO 2 Ø120) - o wydajności 100 m³/h. Włączany wraz z oświetleniem
- WR - zestaw wywiewny (wentylator EURO 3 Ø150) - o wydajności 250 m³/h. Włączany poprzez regulator obrotów REB-1N.
- Re 200C - rekuperator ścienny PRANA-200G, 230 m³/h
- Re 150 - rekuperator ścienny PRANA-150, 110 m³/h

UWAGA: rekuperatory ścienne (PRANA) zasilić z istniejących obwodów gniazdowych.

Tablica istniejąca bez zmian.

Wypusty oświetleniowe pozostawić istniejące, zmianie podlegają tylko w obrębie węzłów sanitarnych.

Gniazda wtykowe w obrębie dostępu przez dzieci zabezpieczyć wstawkami izolacyjnymi z zamkiem.

Instalacja ochrony odgromowej:

- zwody i przewody odprowadzające wymienić na FeZn Ø 8 mm
- sprawdzić pomiarem wartość uziomu otokowego.

Instalacja zasilana z istniejącej szkoły, wyłącznik ppoż (istniejący) dotyczy całego obiektu.

UWAGA: rodzaj i typ opraw oświetleniowych określi użytkownik.

UWAGA: żarówka zwykła 75 W, to żarówka E27 LED 8 W
żarówka zwykła 110 W, to żarówka E27 LED 12 W
żarówka zwykła 150 W, to żarówka E27 LED 18 W

STREFA PRACOWNIA PROJEKTOWA ul. Tarnowska 72; 87-100 Toruń			
Inwestor: Gmina Wielka Nieszawka ; ul. Toruńska 12; 87-165 Cierpice			
Temat: PRZEBUDOWA I ZMIANA SPOSOBU UŻYTKOWANIA CZĘŚCI SZKOŁY PODSTAWOWEJ W CIERPICACH NA PRZEDSZKOLE 3-ODDZIAŁOWE	Specjalność: inst. elek.	Imię i nazwisko: inż. Ryszard Faller Upr. UBN-E-724/74	Podpis:
Lokalizacja: Cierpice; gmina Wielka Nieszawka dz. nr 371/17 obręb: 0002 Cierpice J.ew.: 041508_2 Wielka Nieszawka	Instalacyjna Sprawdzający inst. elektr.	mgr inż. R. J. Drygański Upr. POM/O184/POOE88	
Obiekt: INSTALACJE ELEKTRYCZNE			
Data: 03.2019 r.	Skala: 1 : 50	Rys. nr	